

วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ปีที่.....ฉบับที่.....เดือน.....

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
รัชดา กรุงเทพมหานคร

อัจฉรา ทองทา *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 ซึ่งมีจำนวนครูผู้สอน 150 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ของลิเคิร์ท (Likert)

ผลการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา อยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับ คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานครในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูเพศชาย และครูเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

* นักศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ

ความคิดเห็น ครู การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา

บทนำ

การจัดการศึกษาและพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 นั้น จะต้องมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม ความดีงามในจิตใจ รักความเป็นไทย มีความสามารถที่จะพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจสมบูรณ์ แข็งแรงประกอบอาชีพได้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น ซึ่งมีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสามารถนำกระบวนการของหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1) เพื่อให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพของตนเองสู่เป้าหมายของการเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตในการเรียนรู้ตรงตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

ในการจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยนั้น การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญที่สุดเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการจึงกลายเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษา เพราะครอบคลุมการทำงานของสถานศึกษาทั้งระบบ ดังนั้นสถานศึกษาใดที่การบริหารงานวิชาการก้าวหน้าหรือเป็นเลิศ สถานศึกษานั้นมักมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับ ส่วนสถานศึกษาใดงานวิชาการมีความล่าช้าหรือไม่เป็นเลิศ สถานศึกษานั้นจะไม่เป็นที่นิยม ขาดความศรัทธา และมักจะเสื่อมถอยไม่เป็นที่ยอมรับ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540)

ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติตามเป็นอันดับแรก เพราะวิชาการจะช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดไตร่ตรองของผู้เรียน เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตของตนอันเป็นเป้าหมายตามภารกิจ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 1-2) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ประกอบด้วย การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ในส่วนของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนและเทคโนโลยี
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลรอบรั้วองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ก่อเกิดให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้น รวมทั้งผลการทดสอบระดับชาติสูงขึ้นนั้น ต้องอาศัยครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาในการร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสภาพปัญหาที่พบในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่าผลการทดสอบระดับชาตินักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับประเทศ ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ตามสภาพการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริง ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ทั้งด้านคุณภาพและด้านปริมาณ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน และตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียม-

อุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 ซึ่งมีจำนวนครูผู้สอน 150 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน ส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามเพศของครู

สมมุติฐานของการวิจัย

ครูที่มีเพศและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบข้อมูลความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร และทำให้ได้ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับเพศและประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารวิชาการ และร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาต่าง ๆ ตามกรอบ ที่กำหนดไว้ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำมาคำนวณค่า IOC (index of item objective congruence) และปรับปรุงเนื้อหาให้ได้คุณภาพ เมื่อได้แบบสอบถามที่ได้คุณภาพแล้ว นำไปทดลองใช้กับครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 116-119) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวม 0.863 และนำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงถึงโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาคำนวณหาค่าทางสถิติ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 116-119)
2. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป โดยหาร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean-- $\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
 - 3.1 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา มีเพศต่างกันใช้สถิติ t -test (independent sampling)
 - 3.2 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA)
 - 3.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ในกรณีที่ผลการทดสอบความแปรปรวน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยใช้วิธี LSD

ผลการวิจัย

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 108 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ 6 – 15 ปี มากที่สุด รองลงมาคือ 16 ปีขึ้นไป

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อพิจารณารายข้อของแต่ละด้าน มีดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ มีการปรับรายละเอียดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการนิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์

2.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นประสบการณ์ตรงและการปฏิบัติจริง รองลงมา คือ มีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และมีการพัฒนาครูผู้สอนเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางมี 1 ข้อ และเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการตรวจสอบสภาพสื่อการเรียนการสอนล่วงหน้าก่อน

นำไปใช้จริง รองลงมา คือ มีการจัดเก็บสื่อการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบเพื่อสะดวกต่อการใช้งาน และมีการใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา และมีการประสานความร่วมมือในการใช้แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานภายนอก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางมี 1 ข้อ และเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา รองลงมา คือ มีการติดตามประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และมีการติดตามและประเมินผลการนิเทศการเรียนการสอนของสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการส่งเสริมให้มีระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน มีดังนี้

3.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูเพศชาย และครูเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยรายด้านประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทเป็นผู้นำในด้านวิชาการ โดยมีการวางแผนในการทำงานอย่างมีระบบ โดยทำงานร่วมกับครู กระตุ้น ให้คำแนะนำ ประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมี

ประสิทธิภาพ มีแนวทางในการบริหารงานวิชาการและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน เช่น การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยการจัดบรรยากาศห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของไสว มหาวรรณ (2549) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านระดับมาก และสอดคล้องกับการวิจัยของชุดิมนต์ วุฒิมานพ (2555) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีระดับความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2549) กล่าวถึง งานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษา ผู้บริหารทุกคนควรรับผิดชอบงานวิชาการเป็นอันดับแรกเพราะหน้าที่ของสถานศึกษาคือการให้บริการทางวิชาการ การปฏิบัติหน้าที่เป็นระบบครบวงจรซึ่งเริ่มต้นจากขั้นตอนการวางแผนตลอดจนขึ้นการประเมินผล ดังนั้นเมื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการบริหาร การประเมินระบบการทำงานด้านวิชาการจึงทำให้กระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วิรัตน์ ดวงมาลา (2547) ได้ศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุบลราชธานีและเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจำแนกตามเพศ กลุ่มหรือหน่วยงาน และประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุบลราชธานีมีระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้าราชการที่มีเพศและประสบการณ์ต่างกันมีระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการวิจัยของ ประสงค์ หอมชื่น (2547) ได้

ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้นำทางวิชาการ ผู้นำทางจริยธรรม และผู้นำด้านชุมชน เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจำแนกตามวุฒิการศึกษา ระดับช่วงชั้น ประสบการณ์ และขนาด โรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา-พัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา-พัฒนาการ รัชดา กรุงเทพมหานคร ดังต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ดังนั้น ผู้บริหารควรจะให้ความสำคัญถึงกระบวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยอาจให้ความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรต่อครู และเข้มงวดในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพชุมชน ความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียน

2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารควรจะให้ความสำคัญในการให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้จริงในการเรียนการสอน รวมทั้งจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติมากกว่าการนั่งเรียนอยู่ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว และสิ่งสำคัญควรมุ่งเน้นให้ครูนำทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 มาบูรณาการในแผนการจัดการเรียนรู้

3. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ผลการ วิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ ดังนั้น ผู้บริหารควรให้กลุ่มงานที่เกี่ยวข้องสำรวจแหล่งเรียนรู้ทุกปีการศึกษา พร้อมจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศที่ให้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และโดยจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ สื่อ ต่างๆ ให้กับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสถานศึกษาอื่นๆ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

4. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือมีการส่งเสริมให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรดำเนินการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการแต่ละสหวิทยาเขต เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานในด้านอื่นๆ เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและส่งเสริมให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมล ภู่อประเสริฐ .(2544). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกระทรวงศึกษาธิการ.

กรมวิชาการ. (2539). การประกันคุณภาพของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ. พ.ศ. 2551 .กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว.

กิดานันท์ มะลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
อรุณการพิมพ์.

เกรียงไกร เจริญพานิช. (2541). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์สถาบันราชภัฏ
เพชรบูรณ์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เกศินี โชติเสถียร. (2523). การใช้เทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียน. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ชุตินันต์ วุฒิमानพ. (2555). ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครศรีธรรมราช เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครศรีธรรมราช:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการศึกษา : ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- ทศนา แคมมณี. (2542). การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: วารสารวิชาการ. ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. (2543). หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก: ตระกูลไทย.
- บรรจง จันทมาศ. (2541). ระบบบริหารงานคุณภาพ ISO9000. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส.
- ประสงค์ หอมชื่น. (2547). คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเวศ วะสี. (2538). ยุทธศาสตร์ทางปัญญาชาติ : ยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดของสังคมทั้งหมด
ร่วมกัน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ประเสริฐ จรรย์านุกูล. (2540). การประกันคุณภาพของอุดมศึกษา : การประกันคุณภาพการศึกษา :
แนวคิดเพื่อการดำเนินงาน. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นิพนธ์ สุขปริดี. (2521). โสตทัศนศึกษา. กรุงเทพฯ: แพร่วิทยา.
- ปรียาพร วงศ์นุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริม.
- พรศักดิ์ จันทร์อ่อน. (2543). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของ
ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรศักดิ์ ทิพย์วงษ์ทอง. (2546). การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูผู้สอนต่อการบริหารงาน
ของวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยอง ใน 7 ด้าน. สารนิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิชัย เสี่ยมจิตต์. (2542). การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา. อุบลราชธานี:
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์. (2542). แนวคิดในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด. วารสารวิชาการ. 9(7): 34-36. เมษายน.
- ระเบียบ เชี่ยวชาญ. (2550). การศึกษาสมรรถนะการบริหารด้านวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหาร
สถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญ.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- รุ่ง แก้วแดง. (2541 ก). การศึกษาไทยในเวทีโลก. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- ลัดดา สุขปรีดี. (2533). เทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสดาการพิมพ์.
- วิชาการ. กรม. (2539). การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- วิรัตน์ ดวงมาลา. (2547). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2545). การบริหารหลักการทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์.
- ศึกษาธิการ. กระทรวง. (2546 ก). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศึกษาธิการ. กระทรวง. (2546 ข). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่
แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษา
ภาคบังคับ พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สงบ ลักษณะ. (2542). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา. ข้าราชการครู : 29.
สิงหาคม-กันยายน.
- สิทธิพร เพชรกล้า. (2544). การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรม
สามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพล วังสินธุ์. (2539). “แนวความคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารมัธยมศึกษาให้มี
ประสิทธิภาพ”, สารพัฒนาหลักสูตร: 1-3, เมษายน-มิถุนายน.
- อมรวิชัย นาคทรพ. (2541). การประกันคุณภาพ: กระแสหลักการปฏิรูปการศึกษาไทย :
ในกระแสแห่งคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อำภา บุญช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
โอเอสพรีนติ้งเฮาส์.
- อุทิศ ผิวขำ. (2543). ความต้องการรับการนิเทศภายในงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพฯ:
เอสดีเพลส.

อุทัย บุญประเสริฐและชโลมใจ ภิงการวัฒน์. (2528). **หลักการและแนวทางในการจัดการนิเทศ
ภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

Wren, A Daniel. (1994). *The Evolution of Management Thought*. 4th ed. New York:
John Wiley and Sons.

Chardren. (1994). *The Action research Planning*. 3rd ed. New York: Deakin University Press.